

Україна у фокусі

16 – 22 лютого

2015 року

ЗМІСТ

<i>I. Огляд політичних подій за тиждень.....</i>	<i>3</i>
<i>II. Аналітична довідка.....</i>	<i>5</i>
<i>МИРОТВОРЧА МІСІЯ ООН: ДИПЛОМАТИЧНА АТАКА УКРАЇНИ.....</i>	<i>5</i>

I. Огляд політичних подій за тиждень

16
лютого

Найбільш складною залишається ситуація в Дебальцевому та на мариупольському напрямках. Про це повідомило РНБО. За словами силовиків, противник «отримав наказ за всяку ціну взяти Дебальцеве і спровокувати військових».

Суд обрав колишньому нардепу і керівнику фракції «Партія регіонів» Олександрю Єфремову запобіжний у вигляді утримання під вартою на два місяці. Своє рішення суддя Олеся Батрин аргументувала тим, що колишній нардеп може спробувати покинути Україну і сховатися від слідства. При цьому экс-нардеп може вийти на свободу під заставу в 3,654 млн грн. За словами журналіста СТБ Олени Шевчук в Facebook, яка була присутня в залі суду, відповідаючи на запитання про те, чи він є українцем, Олександр Єфремов заявив, що «зараз такого поняття не існує».

17
лютого

За экс-депутата Єфремова внесли заставу. Суму в розмірі 3,65 мільйона гривень вніс экс-віце-прем'єр і регіонал Борис Колесніков. Відтак Олександра Єфремова звільнили з-під варти.

Канада ввела нові санкції проти Росії і сепаратистів, включивши в список 37 громадян Росії і України, яким буде заборонений в'їзд на територію країни. Крім того, санкції стосуватимуться інтересів 17 російських і українських підприємств.

Бойовики ДНР взяли в повне оточення місто Дебальцеве Донецької області. Окрім того, бойовики захопили населені пункти Чорнухине, Нікішине, Рідкодуб та Міус, що знаходяться поблизу Дебальцевого. У ДНР заявили, що під Дебальцевим 120 українських військових взято в полон.

Генпрокуратура відновила досудове розслідування кримінального провадження за фактом організації умисного вбивства журналіста Георгія Гонгадзе. Задля цього Генеральний прокурор Віктор Шокін створив слідчу групу і групу прокурорів.

18
лютого

Українські війська почали організований відступ із Дебальцевого. Про це повідомили в Генштабі. З міста вивели 90% військових. При відході з Дебальцевого в полон до сепаратистів потрапили 110 українських військових.

Президент України Петро Порошенко запропонував Раді національної безпеки та оборони (РНБО) звернутися до Організації Об'єднаних Націй (ООН) із запитом про введення в Україну миротворчої місії під егідою Ради Безпеки (РБ) ООН. Увечері того ж дня РНБО схвалила відповідне звернення до ООН та ЄС.

19
лютого

Президент Петро Порошенко провів телефонну розмову в «нормандському форматі» і закликав Ангелу Меркель, Франції Франсуа Олланда і Володимира Путіна не вдавати, що події в Дебальцевому в останні дні відповідають мінським домовленостям. Президент також доручив МЗС і українським військовим максимально сприяти місії ОБСЄ для отримання інформації про обстріли.

В ЄС заявили, що поки не готові обговорювати пропозицію Києва про введення миротворців на Донбас всерйоз. Водночас міністр закордонних справ України Павло Клімкін повідомив, що найближчим часом повинна відбутися зустріч на рівні МЗС в «нормандському форматі», на якій Україна має намір представити своє бачення формату миротворчої місії на Донбасі.

20
лютого

На Майдані Незалежності відбулося вшанування річниці революції Гідності та пам'яті Небесної Сотні. 20 лютого 2014 року ввійшло в історію України як день масових розстрілів беззбройних людей у центрі Києва.

Колишньому депутату від Партії регіонів Михайлу Чечетову пред'явлено підозру у скоєнні злочину у зв'язку з прийняттям у парламенті диктаторських законів 16 січня 2014 року. Питання про запобіжний захід вирішується.

Росія продовжує перекидати на Донбас своїх військових і техніку. Про це повідомив речник АТО Андрій Лисенко. З Росії у напрямку Новоазовська зайшло більше 20 танків, 10 самохідних артилерійських установок та 15 вантажівок. Фіксується переміщення російських військових на автобусах, а через Ізварине у напрямку Луганська зайшло 20 вантажівок із боєприпасами.

21
лютого

Під Луганськом пройшов обмін полоненими. «103 українських воїни вже на свободі. Вони вже в автобусах», – повідомив речник президента Святослав Цеголко. Трохи згодом у твіттері Президента з'явилася інформація про звільнення вже 139 бійців. У полоні в терористів в Дебальцевому залишаються 112 українських військовослужбовців. Про це повідомив міністр оборони України Степан Полторак.

У Штабі АТО припускають, що бойовики готують наступ на Маріуполь. Як повідомив речник АТО Андрій Лисенко, вони нарощують там свою присутність і, можливо, готуються до наступу.

22
лютого

У самопроголошеній «ДНР» заявили, що сьогодні почнеться відведення важкого озброєння на Донбасі. Про це повідомила російська агенція РІА «Новости», посилаючись на одного з керівників збройних формувань «ДНР» Едуарда Басуріна. За словами «глави ДНР» Олександра Захарченка, він вже «підписав план відведення важкого озброєння від лінії зіткнення» з українською армією.

Глави держав та урядів, представники багатьох країн прибули до Києва для вшанування пам'яті героїв, котрі рік тому боролися за гідне європейське майбутнє України. Зокрема, у Марші Гідності взяли участь президент Польщі Броніслав Коморовський, президент Литви Даля Грібаускайте, президент Європейської ради Дональд Туск, президент Словаччини Кіска. Петро Порошенко провів зустріч із представниками іноземних делегацій і подякував керівникам іноземних делегацій за виявлену солідарність з Україною.

У Харкові під час мирної ходи на підтримку Євромайдану прогрімів вибух. Відомо про двох загиблих та 15-тьох поранених. У прокуратурі Харківщини повідомили про трьох загиблих та близько 10 поранених. У прес-службі секретаря РНБО Олександра Турчинова повідомили, що через вибух у Харкові введено найвищий рівень терористичної загрози та почалася антитерористична операція.

II. Аналітична довідка

МИРОТВОРЧА МІСІЯ ООН: ДИПЛОМАТИЧНА АТАКА УКРАЇНИ

18 лютого Президент України Петро Порошенко запропонував Раді національної безпеки та оборони (РНБО) звернутися до Організації Об'єднаних Націй (ООН) із запитом про направлення в Україну миротворчої місії під егідою Ради Безпеки (РБ) ООН. Увечері того ж дня РНБО схвалила відповідне звернення до ООН, а також до Європейського Союзу (ЄС). Таке рішення української влади було прийнято після того, як сепаратисти захопили місто Дебальцеве в Донецькій області, за яке останніми тижнями точилися запеклі бої.

Чим зумовлена ініціатива українського президента щодо введення миротворців?

Чи може вона бути реалізована?

Захоплення проросійськими сепаратистами і російськими військами Дебальцевого стало результатом цілком очікуваного ігнорування домовленостей про перемир'я, досягнутих у Мінську, з їхнього боку. На цьому тлі ініціатива Порошенка виглядала реактивним кроком, що вже стало неприємною тенденцією поведінки українського глави держави на міжнародній арені. Водночас мотиви подібного рішення видаються доволі прозорими. Аби їх зрозуміти, потрібно спершу розглянути план

Порошенка на предмет його реалістичності.

Введення миротворчого контингенту ООН на територію України потребуватиме рішення Ради Безпеки ООН, в якій Росія має право вето. Зрозуміло, що вона не погодиться на будь-який склад такого контингенту, який не включатиме російських військових. З іншого боку, російський варіант, очевидно, зіткнеться з опором інших членів РБ, передусім США. У результаті ситуація нагадуватиме мертву точку, з якої неможливо буде

зрушити. Єдиним потенційним способом обійти російське вето є визнання Росії стороною конфлікту в Україні, що змусить її утримуватися під час голосування в РБ. Однак, зважаючи на обмаль зусиль української влади в цьому напрямі, цей сценарій також навряд чи буде втілено в життя.

Іншим форматом миротворчої місії, про який пізніше згадав Президент Порошенко, є поліцейська місія ЄС. Запровадити такий сценарій можливо без врахування думки Росії, однак на цьому етапі лідери країн-членів ЄС, вочевидь, не готові до такого кроку, адже він створює для них загрозу втягнення в прямий конфлікт із Росією. Більше того, ефективність поліцейської місії в умовах повноцінних воєнних дій на Донбасі навряд чи буде високою. Важливо й те, що подібна поліцейська місія навіть теоретично зможе почати свою діяльність лише після того, як сторони конфлікту повністю припинять вогонь, адже не матиме достатніх важелів впливу на воюючих. Відповідно, вірогідність миротворчої місії ЄС на території Донбасу так само низька.

Очевидно, що Порошенко та його оточення це добре розуміють. Тому його план, скоріше за все, має іншу мету. Можна припустити, що таким чином український президент намагається натиснути на представників ЄС і США з метою отримати від них більш виражену підтримку. Ідея миротворчого контингенту вже викликала очікувано негативну реакцію Росії, хоча зовсім недавно представник російського зовнішньополітичного відомства Олександр Лукашевич висловлював схожу ініціативу. Причина цього, вочевидь, полягає в

тому, що ідея миротворчого контингенту російського авторства передбачає обов'язкову участь у ньому російських військ, тоді як подібна ідея Порошенка, зрозуміло, повністю виключає таку можливість.

Таку непослідовність Росії та її небажання погоджуватися на миротворчу ініціативу Порошенка українська сторона намагатиметься обернути на свою користь. Апелюючи до представників ЄС і США ілюзорністю оголошеного перемир'я та опором Москви у врегулюванні конфлікту шляхом введення миротворців, офіційний Київ, очевидно, намагатиметься переконати західних колег у тому, що поточний мирний формат приречений на невдачу. Виходячи з цього засновку, українська сторона найімовірніше намагатиметься переконати ЄС посилити санкції проти Росії, а США – нарешті погодитись надати Україні зброю. Іншими словами, негативну реакцію Москви буде використано як аргумент щодо нереалістичності дипломатичного врегулювання конфлікту в Україні.

Успішність такого задуму поки під питанням, однак цілком очевидно, що українська сторона могла випробувати його набагато раніше – ще в 2014 р. У той час як саму ідею Києва можна розглядати як адекватну відповідь на чергове порушення Москвою своїх зобов'язань, однак не може не турбувати той факт, що її було озвучено лише після стількох втрат, що Україна зазнала протягом минулих місяців. Очевидно, що надалі українській владі необхідно самій нав'язувати порядок денний міжнародних переговорів, а не просто реагувати на ескалацію конфлікту з боку Кремля.

Висновки

Таким чином, ініціативу Петра Порошенка з приводу введення в Україну чи то миротворчого контингенту ООН, чи то поліцейської місії ЄС навряд чи буде реалізовано – передусім внаслідок опору Москви та побоювань країн ЄС. Тому її слід, вочевидь, розглядати як спробу змусити країни Європи та США надати більшу підтримку Україні. Зважаючи на деструктивні дії Росії протягом останніх тижнів, такий запит України може бути частково реалізовано, однак він міг принести значно більше користі, якби його оголосили кількома місяцями раніше.

«Україна у фокусі» – щотижневий інформаційно-аналітичний бюлетень Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» (<http://dif.org.ua>).

Аналітики фонду «ДІ»:

Ірина Бекешкіна

Марія Золкіна

Олексій Сидорчук

Головний редактор випуску: Ірина Філіпчук